

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajo, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti stopne pečet-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Naši državni poslanci

bodo kmalu, pri posvetovanju o bud-getu za leto 1875, ki pride zdaj na vrsto, v državnem zboru zopet in zopet stare naše narodne terjatve ponoviti in ponavljati imeli. In kratko povedano, dve reči so, katerih nam najbolj treba in ki so v znani Zarnikovi in deloma Dominkuševi interpelaciji izrečeni: 1. naj se nam šole ne germanizujejo, nego na narodni podlogi zboljšajo; 2. naj se nam domači učitelji in uradniki ne proganjajo iz dežele, ne terorizirajo zaradi narodnosti. Če smo za zdaj to dosegli, posebno če dobrih šol in zopet šol za svoj narod pridobimo, potem pa smemo z gotovostjo pričakovati, da bodo naši nasledniki v zvezi z družimi avstrijskimi Slovani vse drugo izvajali, česar naš narod za svojo osigaranost potrebuje. Šole so naš politični vsakdanji kruh. Neumorno na to mereče nasvete, ponavljane interpelacije morali bodo poslanci slovenskega naroda staviti in staviti, zopet in zopet utemeljiti in podstaviti, dokler ne prodere pravična stvar.

Mi, ki v „Slovenskem Narodu“ novinar-sko že sedmo leto imamo nalog naprej in naprej, zdaj dan na dan, ta vprašanja raz-pravljati, in celo ne da bi bil uspeh s tru-dom v pravi razmeri, — mi vemo, kako nij prijetno delo ponavljati in ponavljati isto stvar. Tako tudi našim poslancem nikakor nij ugodno vedno gosti isto žalostno pesem našega narodnega tipljenja in krivice, ki se nam godí. Ali dolžnost poslančeva, ka-kor narodnega žurnalista je to, zato sme slovenski narod pričakovati, da njegovi za-stopniki v tej zadevi ne bodo tožljivi in utragljivi, nego da se bodo pripravili in hrabro oglasili v kolikor mogoče polnem šte-

vilu in zaporedom. Prilike bode dovolj pri proračunskih točkah naučnega ministra vprašati, zakaj na lanske interpelacije in pred-lagane resolucije še nij nič v naš naroden prid storil itd., prilika bode pri budgetnih številkah trgovinskega ministra interpelirati in osvetliti progon naših narodnih poštnih uradnikov in njih nadomeščenje s tridimi Nemci itd. Podpora bodo gotovo našli pri Slovanih kar jih je v državnem zboru, celo pri ustavovernih Rusinih.

Naše narodne pritožbe morajo tako glasne, tako silne in nujne postati, da bodo našim protivnikom nazadnje tako neugodne, da jih bodo morali v pošte vzeti; pravič-nost želj avstrijskih Slovanov v njih narodno-kulturnih prizadevanjih mora tako jasna in javna postati, da bode avstrijski državi ne-mogoče še dalje odrekati sredstev za razvoj slovenskih narodnostij na podlogi neumorne svoje prvotne bistvenosti.

V začetku zasedanja deželnih zborov naš list nij zastoj pozival, naj se od slovenskih poslancev v deželnih zborih dá v interpela-cijah izraz temu, kar vsak narodnjak misli, a niti narodno novinarstvo izraziti ne sme v teh časih avstrijske nemško-liberalne ti-skovne „svobode“. Qui tacet consentire vi-detur — smo tačas opominjali govoreč iz duše vsem Slovincem. Tudi zdaj bodi slo-venskim državnim poslancem isto rečeno — in ne brez uspeha.

Zadnja seja trgovinske in obrtniške zbornice kranjske 3. okt.

Navzočnih je bilo le 12 udov. Predse-doval je g. V. C. Sapan, vladni zastopnik je bil vitez Vestenek.

Tajnik g. Murnik poroča v imenu odbora o dopisu trgovinske zbornice v Chebu (Eger), kako pomagati proti pomanjkljivostim, ki zadržujejo redni promet na železnicah. Zato izvoljeni odbor, je dopis, kateri ima veliko važnost, natanko pretresal in se oziral po-sebno na dve stvari, namreč, da bi morale železnice časa, v katerem obljubijo da bodo stvar dovozila na odločeni kraj, strogo držati se in da bi, če se kaka stvar poško-dova, ne imela stranka nalog stoprv doka-zavati škodo, nego da železnica sama stori kar je storiti. Predlog odbora, da se dopis trgovinske zbornice v Chebu (Eger), gorko priporoča c. k. ministerstvu za trgovino se sprejme.

O dopisu c. k. priv. državne železniške družbe, s katerim hoče pri c. k. trgovinskem ministerstvu doseči, da se nekatere naredbe zaradi colnine odpravijo, druge pa prenaredi, zbornica sklene, da se toplo priporoči mini-sterstvu v preudarek.

Svetovalec zbornice g. Petričič jako tehtno razlaga, kako škodujejo denašnje colne naredbe prometu. On pravi, da če kupec iz Ljubljane pošlje robo v Trst ali v Istro, pa jo neče dotičnik sprejeti, je pri-moran ljubljanski trgovec za vrneno robo celo colnino odrajtati, kar je krivica. On torej nasvetuje, da se c. k. trgovinsko mini-sterstvo naprosi, da se colninska deklaracija tiste robe, ki se pošlje v razven v colnini zvezi stoječe dežele, opusti, in da avstrijska roba ne colnuje, če se v Avstrijo vrne, in se to dokaže. Predlog se enoglasno sprejme.

Prvosednik g. Supan pravi, da so na-redbe, ki jih je g. Petričič omenil kupčiji jako škodljive in da se res čudi, da Trst in

Listek.

Igrač.

(Novelata.)

Smrtna tihota vlada po ulicah. Svetil-nice medlo obsevajo lámene, katere je bila porosila megla. Naenkrat zaškripljejo maj-hena vratica. Neki mož plane kakor besen na ulico, prikrivaje si z obema rokama obliče. Iz hiše se zdaj začuje zamoikel vrišč. — Še en trenotek — vratica so se zaprla — in mož tava ves obupen v noči.

Na hišnem ogálu se ustavi. Pogleda proti nebu, — iz žepa potegne samokres ter napne petelin.

„Kaj počenjate?“ otel glas zakliče za njim.

Nagovorjeni se stresne; pred njim stoji starček, čegar blede obličje čarobno obseva svetilničina luč.

„Pustite me pri miru, prosim!“

„Ali ste igrali?“

„Ako veste, zakaj še vprašujete!“

„In ste zaigrali —“

„Dà, vse! — Vi ste mi nadležnejši, nego moja lastna vest.“

„Mladi mož, smilite se mi v resnici, in vaše obličje me nekako zanimiva.“

„Izgubljen sem!“

„Ker denarja več nemate? Imovina sama na sebi ne osrečuje, in izguba sama tudi ne pogublja.“

„A jaz nijsem zaigral svojega, temveč meni izročeni denar; zločinec sem; véšala in ječa me čakate.“

„V resnici, prav strašno. Koliko pa ste imeli denarja?“

„Dvajset tisoč goldinarjev.“

Starčeve oči se zablislo, kot dve ognjeni krogli, njegov pogled je uprt v nesrečnega igrača.

„Gledal sem vas ko ste hazardirali, a vi me nijste opazili, zastoj sem vas se

svojimi pogledi hotel opoméniti na protečo nesrečo.“

Mladenič zdaj jame gorko poljubovati neko svetinjo.

Sarec jo pogleda.

„Nesrečni! kde si dobil to podobo?“

„Uboga mati!“ vzdihuje mladenič.

Starec vse svoje moči zbere ter jame pripovedovati:

„Poznal sem to ženo. Njen mož je bil tudi smél in strasten igrač, kateri je svoj in njeni denar v eni noči zapravil in se po-slednjič celó ločil od nje. Potem pa je noč in dan mislil, kako bi zopet priigral zaprav-ljeni denar. Na zadnje je bil vendar iz mislil si pravo, in priigral je v ene noči zopet toliko, kar je bil prej zapravil. Povr-nol je svojej ženi ves denar, a na boga za-prisegel, da si hoče, ako bi še kedaj igral, s kroglo okončati svoje živénje. Zvest je ostal prisegi in odslej si je služil pošteno svoj kruh.“

Istrija, ki vendar spadata k Avstriji, ste iz colne zveze izključena.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. novembra.

V **državnem zboru** je bila zdaj razpravljana nova postava o akcijskih društvih. Minister Glaser je v dolgem govoru branil kolikor se je dalo vlado proti očitanjem, da je ona zakrivila mnogo „krahovskih“ nerednosti. —

Budgetni odsek je sklenil resolucijo naj se vlada pozove še v tej sesiji predložiti osnovo postave, po kateri bi časniki samo polovico dozdajnjega koleka plačevali.

Češki „Pokrok“ razpravlja v daljšem članku od 5. t. m., Bismarkove intrige na vzhodu in meni, da bi bilo nasilno podkurjevanje „vzhodnega vprašanja“ v sedanji dobi le na kvar Slovanstvu. Vse te razmere razlušči le diplomacija in v tem ogledu ima Bismark prvo roko. Slednji dobro vé, da se mu nij bati Ruske, kajti, da bi Ruska v slučaju vojne ne mogla prekoračiti Pruta, to bode zabranila avantgarda nemškega kneza v Bukareštu. Od l. 1872 misli Bismark razbiti Turško v prosep Nemčije. Dinastija nemška je uže tako v Rumuniji, vojvoda Jana Toskanskega namerava posaditi na srbski prestol, dinastijo habsburško potisniti pa v Pešto, in — Čislajtanija? Ona bi ne bila družega, ko bi se vsi oni plani posrečili Bismarku, nego „marka“ srednjoveške straže velikogermanskega cesarstva. Da se tedaj pak to tako brzo ne uresniči, bode skrbel uže „severni batjuška“ — Rus!

Vnanje države.

V seji **francoskega** ministerskega sveta 4. nov. je bilo skleneno, da bode zbornici Mac-Mahon v posebni poslanici vtise izrazil, katere je dobil na svojem potovanju po severu in zapadu francoske in terjal red in brzo glasovanje za ustavne postavbe, ki bodo oblasti Mac-Mahonove utrdile.

Bazaine je iz Londona v Lisabon odpotoval in pojde v Madrid, kjer je uže stanje najel. Ali je svojo službo ponudil španjski vladi ali ne, to se še ne ve, a pravijo da ne.

V berlinskem **nemškem** državnem zboru je tudi vojni minister pri posvetovanju postavbe o črni vojski rekel, da nij istina kar inozemski časniki trde, da Nemčija hoče tuje dežele osvajati. — Lepo, samo da francoski list ob pravem času omenja, da tistemu nemškemu cesarju Vilhelmu nij prav nič verjeti, če mir obeta, ki je slovesno pred vso Evropo rekel, da ne vojuje proti francoskemu narodu, nego le proti Napoleonu, a

je vse eno vojno nadaljeval, ko je Napoleona uže ujetega imel, torej besedo prelomil.

V **Ameriki** so, po najnovejših poročilih demokrati zmagovali in se njihova večina šteje v prihodnjem kongresu na 56 glasov.

Dopisi.

Iz Vipavskega 4. nov. [Izvirni dop.] 29. oktobra se je končala deželna sadjerejska in vinstvena šola na Slapu (kakor se je uže v „Slovenskem Narodu“ poročalo) v pričo zastopnikov dež. odbora, dr. Coste in c. kr. kmetijske družbe g. P. Lasnika, kakor tudi prvega njenega stebra grofa Lanthierija in dekana Grabrijana in mnogo odličnih poslušalcev, prvo leto z izvrstnim uspehom. Škoda le, da niso bili oni čudni pedagogi, ki hočejo šolo sploh pogermaniti, pričujoči, gotovo bi se bili prepričali, da je učencem le na podlagi materinega učnega jezika mogoče tako hitro napredovati. Da, takih šol nam manjka! Kmetovalcem je treba šol, če se hočemo do one stopinje napredka vzpeti, kjer je drugih dežel kmetijstvo uže zdaj, in tako materialno stanje naroda izboljšati. Kajti kaj pomagajo kmetu še boljše šole, če si pa ne nauči v njih svoj kruh razumno pridobiti in izboljšati, t. j., če ne zna razumno kmetovati — on ostane le zmirom siromak!

Sicer bi bilo pa želeti, da bi Slapška šola svoj nam „umno vednost o vinstvu in sadjereji, o kletarstvu itd. po deželi širiti“, bolj hitro in praktično izvrševala, da bi pri nekaterih naših nevednih kmetih, ki ne verjamejo ničesa dokler z roko ne potipljejo, kakor sv. Tomaž, nehala dozdanje nasprotovanje, kajti kdaj bo res s tako malo učenci, ki sedaj šolo obiskujejo — dasi ravno odličnimi — začelo naše kmetijstvo napredovati? Pa ko bi saj samostalni gospodarji postali, a ne kakih služeb prevzeli —!

Omenjene vede, naj bi se torej tudi, ako se hoče brze korake v napredku delati, nakažljivim uže gospodarjem in ki imajo gospodarji postati, privoščile, kateri so tudi z možmi s predmeti s katerimi se vsak dan pečajo v manjšem času se seznaniti, a ne morejo ves svoj čas poduku posvetiti, temuč le ob nedeljah nekaj ur — kakoršnih bi bilo pri nas mnogo, kaj ne g. v. R. D.?

Zdajci nekdo potrka. — Starec vstopi.

„Na, tu vzemi, zaigrani pa zopet priigrani denar. — Dvajset tisoč goldinarjev, — z ljubezni do tebe sem še enkrat igral, — bodi zdaj zopet miren — in moja nesreča naj ti bode podučilo, da ne greš zopet svoje sreče poskušat k zelenej mizi. — Zdravstvuj!“

— „Zdaj moram zadostiti svojej pri-segi!“ —

„Oče!“ vzklikne Konrad ves osupnen in prestrašen, hoteč starca zadržati, da ne odide — v pogubo.

A ta se mu lahko izmuzne iz rok ter plane iz sobe.

V veži se kmalu potem začuje strel. — Sin najde očeta ležečega v krvi, in — mrtvega.

Po celem mestu pa se je še tistega dne raznesla novica, da si je nekov tujec, kateri je prejšnjega večera priigral 20.000 gld., samovoljno končal življenje.

Posl. V. E.

potem pa po izgledu na Goriškem in Štajerskem s predavanjem na kmetijskih shodih in namen bi se gotovo prej dosegel. — Toliko v pomislek in priporočilo na dotično mesto. —

Iz Trsta 6. nov. [Izv. dop.] Da je v tržaški okolici narodno slovensko življenje še precej živo, kaže ustanovljenje slovenskega političnega društva za tržaško okolico. Okoličani si upajo s tem vzdržavati vedno dotiko mej soboj po celej okolici, kakoršne zveze dosedaj nij mogoče, ker nij bilo nikakoršne sredine. Posebno se je to pogrešalo in čutilo ob času volitev.

V nedeljo 1. t. m. zbralo se je pri deželnem poslancu g. Nadlišku več odličnih okoličanov in tudi nekateri iz mesta, da pretresajo pravila, ter se pogovarjajo o raznih določbah, kakor tudi, da se izvoli osnovalni odbor za toliko časa, da bode vlada pravila potrdila.

Debate so se mirno, a ipak navdušeno vršile o raznih točkah. Spremembe nekaterih paragrafov, kakor neki dostavki rečij, katere so se tu in tam pogrešale so se odobrili.

Sklenilo se je zmerni srednji pot hoditi in edino le narod pred očmi imeti in se za njegove pravice potezati, a tudi z zabavnimi sredstvi omiko ščiti. V verske zadeve se društvo ne bode vtikalo, ker to bi mu le škodovalo. Za verske reči naj je duhovščina nam posvetnim naj pa verska politika ne bo mar.

Ko je bilo vse odobreno, volil se je osnovalni odbor in sicer je voljen za predsednika naš g. deželni poslanec Nadlišek, za odbornike pak gg.: Dolinar, Črnigoj, Gerdol, Bareto, Purič in Trobec. Ti ostanejo tako dolgo, dokler društvo po privoljenih pravilih od strani vlade definitivno se ne konstatira. Pravila so se vladi v potrjenje izročila, in upamo, da bode ta stvar tudi na splošno korist kmalu izvršena.

V tržaški okolici se še niso šole začele. Čudno okoličani tudi gledajo, da v rojanskem učiteljstvu nobene premembe nij, in se ne odpravi znameniti lahonski učitelj.

Upamo, da bode višji šolski nadzornik g. Klodič uže vendar ob enajsti uri preudaril ter preiskal napake rojanske šole, in gosp. Bonina kot naše narodnosti in mladini slovenski škodljivega premestil v kraj kamor zasluži in bode bolj na mestu namreč na Laško ali Furlansko.

Iz tržaške okolice 5. nov. [Izv. dop.] V nedeljo 1. t. m. imeli smo v rojanski čitalnici besedo, ki se je izvršila z dobrim uspehom. Uvod jej je bil govor g. predsednika Ružičke v katerem poudarja pomen dramatike, kakor i pozivá društvo k pristopu v dramatični odsek, katerega namerava osnovati g. podpredsednik in voditelj sedanjega našega dramatičnega društva Kurent. — Po tem sledi žaloigra „Mlinar in njegova hči“. Veseli smo bili, videti tako vrle dramatične moči s katerimi mora biti čitalnica ponosna. — Posebno predstavljalec glavnih rol gg. Kurent (Črnot), Trček (Janko), Hansal (grobokop), so svoje role izvrstno dovršili, posebno zadovoljnost je žel g. Trček. Kar pá tiče gđ. A. Hušekovo v roli „Micika“ moram priznati, da je malo igralk, ki bi jej bile kos. Lepa osoba gladka in glasna beseda in naravno igranje, vse to jo povzdiguje k zmognosti izvrstne igralk. Tudi gospa Trček kot „županja“ zasluži posebno pohvalo. Kajti

„Za boga!“

„Moj sin, moj Konrad!“ nadaljuje starec „dedič moje strasti, odpusti hudobnežu, ki je življenje tvoje natere ostrupil. Konrad, namenil sem si bil, da bi me ti nikoli ne poznal, hotel sem popolnem izbrisati svojo pregreho, jaz nesrečni!“

Oče in sin se objameta.

„Daj mi tvoj samokres, jaz ga hočem imeti. Vsaj je to jedina moja zahteva od tebe, odkar si živ, kajti zapustil sem te bil, ko si stoprv štel dve leti.“

Konrad stori po zahtevanju.

„Pojdi v svoje stanovanje, jutri ob 9. uri se zopet vidiva!“

Konrad odhiti v temno stransko ulico.

Starec pa potrka na mala vratica, ter kmalu izgine tija odkoder je bil prišel.

Vzdaniilo se je. Solnce je zmerom više plulo na nebu.

Ura je bila deveto.

Konrad je hodil po svojej sobi sem ter tija, — bil je zelo nemiren.

tudi ona je še le drugi pot na odru nastopila. Izmed družih oseb je tudi vsaka svojo nalogo jako dobro izvršila. Občinstva se je sešlo ogromno število, da so bili vsi prostori prenapolnjeni. Res ponosna naj bode rojanska čitalnica s svojimi dramaturgi in gorko bi bilo želeli, da bi se namen voditelja g. Kurenta za osnivanje dramatičnega odseka srečno dovršil. Po igri je bila družbena zabava mej petjem, zdravicami in plesom vse v veseli harmoniji.

Od sv. Miklavža na slovenskem Štajerskem 30. oktobra. [Izv. dop.] Naši županje so nam pred nekoliko tedni naznanili, da imamo prignati 24. t. m. popoiščne vsake svoje konje k sv. Miklavžu, kamor pride komisija pregledovat konje, ter da zabilježi one, ki bi bili sposobni za vojaško porabo, ako bi bilo treba. Radoveden sem bil kakovšna bode ta komisija, in iz koliko udov bode sestavljena. In res, komaj je uže nekoliko mož s konji na dorišči stalo, pripelje se nek gospod od Svetinj k nam. Kaj je ta gospod prav za prav bil, mi nij znano, imel je na kolirju na vsaki strani dve tumpasti zvezdi, pa ne tako špicasti, kakor kak „křetar kda je soldak pri militerji“, kakor se tu pri nas pravi. Mesto sablje je imel neko špijco na strani ovešeno. Podpisal se pa je na zadnje (imená ne morem brati) „chefarzt“. Po moji misli je bil, kakor živinski zdravnik. To se mu je tudi uže na prvi pogled videlo, da ima več opravila s živalino, nego z ljudmi. Komaj se je pripeljal, se je uže začel neuljudno nad župani režati, zakaj nijso skrbeli, da bi bili vsi konji skupaj, ko on pride. Obnašal se je v obče prav ošabno, ter zaničeval kmete, kateri so imeli slabe konje, kričaje „weg mit diesen krumpen“. Slišaje vse to, se prav močno razjezim, ali predno to naštejemo, se spomnim besed: „Oče! odpusti jim, saj ne vejo kaj delajo“. Neki drugi kmet si je pa baje mislil: „Wo nichts ist, hat selbst der kaiser das recht verloren“. Vsi smo se pa čudili, da od c. kr. vlade poslani možje ne vedo, kako strašno mi s konji vred trpimo, da plačamo davke od katerih živijo vojaki in njihovi lepi konji, kateri ne orjejo od jutra do poznega večera, kakor naši. Pa tudi velikonemec je bil ta gospod, ko ga nagovori eden županov slovenski, se zareži nad njim: „Reden sie doch deutsch mit mir“. (Se vé da, na nemškej zemlji, kakor n. pr. pri nas!!)

Ko je dovršil pregledovanje, gre v krčmo, kjer je nekoliko maselcev popil, ter pričakoval naročeni voz, da se odpelje v Središče. Ko bi iz jasnega neba strela udarila, začne kričati: „kakovi so tukaj ljudje, da ga pusté tako dolgo čakati“. Če voznik še četrť ure ne pride, rekel je mej drugim, si vzamem drugega voznika, kateremu plačam 20 gold. na stroške tega kmeta, ki me pusti tako dolgo čakati. Mi smo se mu pa smijali, ker smo vedeli, da s temi pogoji nobenega ne dobi. No! vendar enkrat priderdra zaželjeni voz in mogočni švabski gospod hoče stopiti nanj, da se brže odpelje. Ali nij „stopil“, temuž kar — padel je nemški mož na voz. Menda ne bo tako hitro pozabil, kaj naše slovensko vince stori.

Domače stvari.

— (Iz Dunaja) se nam 6. nov. poroča: Nj. v. cesar je denes kranjsko depu-

tacijo, prosečo za dolenjsko železnico sprejel in obljubil jo v pretres vzeti.

— (Program besede), ki je denes v nedeljo zvečer ob 7. uri v ljubljanski čitalnici, je: 1. Nedved — „Tovarštvo“, poje moški zbor. 2. Dr. B. Ipatie — „Večerna“, moški zbor s samospévom za bariton. 3. Kratkočasna legenda: „Kaj popoten tujec piše o Ljubljani, o deželi naši in o prebivalcih njenih“, bere dr. K. Bleiweis. 4. Na pravnik — „Lovska“, moški zbor. 5. L. Evers — „Rapsodič“, duo za gosle in glasovir. 6. Otto — „Devi“, čveterospév. 7. Förster — „Gorenjci“, moški zbor s spremljevanjem glasovira, iz operete „Gorenjski slavček“. Iz prijaznosti sodeluje pri tej besedi učitelj glasbe gospod Gebhard.

— (Umrli) je fajmošter na Jézici pri Ljubljani g. Burja 5. nov. zjutraj, star 73 let, mož, ki se je za slovenstvo rad zanimal.

— (Star učitelj.) Od Borovnice v ljubljanski okolici se nam piše 6. okt.: Denes zjutraj pokopali smo g. Zalokarja enega najstarejših učiteljev na Krasnjem; podučeval je mladino uže blizu 50 let. — Predvčeranjem je z velikim veseljem peljal otroke k prvi šolski maši — avest si, da je za letos nameravanemu penzioniranji odšel. A nemila smrt ga uže drugo jutro pokliče, ter posadi v večnost, kjer nij zahtevanja boljših plač, niti nemškutarskih zlobnih in kruhoborskih inšpektorjev. Bodi mu zemljica lahka! Spremilo ga je več znancev na gomilo in zapela se mu je „jamica tiha“.

— (Predsednik višje sodnije) v Gradci Latterman pojde definitivno v pokoj.

— (Difteritis v Ljubljani) proglašá magistrat kot epidemično in bode one naredbe izvrševal, ki so pri epidemiji postavne.

— (Nesreča.) Na Rudolfovem kolo-dvoru so predvčeranjem zjutraj vozovi, ki so se prevažali, strli nečega kovača, ki je na vagonu slonel.

— (Na ljubljanski semenj) 16. nov. se zaradi živinske kuge ne sme živina priganjati.

— (Živinska kuga) je tudi v Jurjevcu in Sušjem v kočevskem okrajnem glavarstvu pokazala se.

— (V malem Ptuj) bodo protestantje, — to so ve sami Nemci — praznovali denes „reformacijski“ praznik. Kje se jih je toliko vzelo?

— (Iz Celja) se graškemu listu piše: V soboto 31. okt. je šel železnični stražnik stražn. hižice št. 268 Matija Knaup ob 11. uri v noči domu po železnici iz neke gostilne pri Hrastniku. Naenkrat ga domov gredočega napade popolnem neznan mož, ki ga z nekim ostrorobotim orodjem tako silno udari po glavi, da se je nezaveden na tla zgrudil, ter na železničnih kolesnicah obležal. Ob pol 1 ure po polnoči pridrdra naenkrat na omenjenej črti železniški, na katerej je ležal ubogi stražnik Knaup, tovorni vlak iz Hrastnika proti Trebovljam. — Ker Knaupa dolgo nij bilo domu, ga je bil šel njegov sin iskat in pride na mesto baš v onem trenutji, ko je vlak frčal po tej strani, kjer je ležal njegov oče. Le nekoliko trenotij še in Knaup bi bil na kosce raztrgan. Sin videč nevarnost, da vodju lokomotive znamenje sile, mašinski vodja po sreči ustavi takoj vlak, ter oba preneseta omotičnega moža v stražno hižico in mu tako rešita življenje.

— („Razmere mej staro mero in vago, ter novo metersko“) se imenuje mala pa dobra knjižica, ki se dobiva pri Giontini-ju v Ljubljani po 6 kr.

— (Zakasnelá pomlad.) Z Rake se nam piše 6. nov.: Denes sem zapazil čisto cvetočo črešpljevo drevo, utrgal več vejic, ter jih tukajšnjim prijateljem na ogled dal. Zelo čudna prikazen pri nas.

— (Hrvatski „Obzor“) od 5. novembra je zopet ponatisnil cel naš članek od 24. pr. meseca „Hrvatsko vsenčilišče in Slovenci“ in sicer nespremenjeno v slovensčini. Jako nas Slovence mora veseliti, da se hrvatska narodna žurnalistika zdaj marljivo ozira i na naše slovenske glasove, osobito pak, da hrvatskemu širšemu občinstvu, podajaje naše članke nespremenjene ali bolj neprestavljene „ad oculos“ dokazuje, kako nij nobenega zdatnega in velicega razložka mej slovensčino in hrvaščino, torej je bodoče naše literarno in narodno zedinjenje mogoče. Hvala dakle hrvatskemu novinarstvu za to. Ali, če je „Obzorovo“ uredništvo gledé naše trditve o neveljavnosti translatanskih univerznih svedočeb kar „brevi manu“ dvom izreklo s postavljenjem dveh vprašanj: „?“ mej vrste, moramo uže prositi, da se to s stvarnega stališča in iz izkustev razloži. Nihče ne bode bolj vesel, nego mi, ako nam prijatelj „Obzor“ dokaže, da so oni vprašaji „?“ opravičeni, t. j. da mi nemamo prav. Mi smo baš željo izrekli, da se stvar razjasni, ki je važna za nas in za Hrvate.

— (Kobiljin tat.) Iz Loma na Gorškem se v „G.“ piše: „Priklatil se je bil 30. sept. v naš gozd zopet volk, sicer ne kosmat, pa takrat le na dveh nogah, ki je ne da bi bil, kakor njegovi predniki z nekoliko ovčami zadovoljen, rajši si izbral dve najlepši kobili, in ju o belem dnevu — mimo in v pričo gozdnega čuvaja sosednje občine odpeljal. Po poti se je bahal, da je kobili kupil in sicer za 800 gl., zopet pa, da ju je imel na paši. Oni človek je kobili le na vrvi peljal, ena še niti podkovana nij bila, in nekateri so ju tudi za Lomsko živino spoznali. In na vprašanje pri kom jo je imel na paši nij vedel tat, kaj bi odgovoril. Sreča, da sta gospodarja živino kmalu drugi dan pogrešila in hitro na vse kraje po telegrafu in osobnem vpraševanju tatu na sled priti si podvizala. Uže drugo jutro so tatu prijeli v Trstu, ko je ravno z kobilama, katere je bil Gabrovci blizu Proseka upregel, tja prišel. Kakor se sliši je tat tržašk najdenec, ki se je, kakor vse kaže, uže dolgo s tatvino živél, kakor z nekako obrtnijo, kajti zvedelo se je bilo ravno nekaj časa poprej, da je bil na Vrhniki konja ukrad in ga v Trstu prodajal. In ravno ta tatvina je bila povod da so tatu na sled prišli. Konjski senzál s čigar pomočjo je bil tat konja iz Vrhnike prodal, je bil v zapor dejan, in on da bi svojo kožo rešil, je tatu ovadil ravno takrat ko se je imel od svojega Lomskega izleta v Trst vrniti.

Narodno-gospodarske stvari.

Kriza avstrijskih železnic.

Neveselo stanje avstrijskih železnic je uže dolgo, posebno pak v sedanjej dobi predmet vednega pretresovanja v avstrijskih in tujih listih. Reakcija v kurzijah različnih papirjev železničnih, uzročena največ vsled

negotovega poročila državnega, deloma pak tudi o načinu menje, v katerej bi se imeli izplačevati obresti priorit in dividende, je posebno v tujezemskem vzbudila mnenje, ki sega čem dalje, tem več, kakor da bi avstrijske železnice bog vedi kako bile v žalostnem stanju. — To pak nikakor ni res, kljub neugodnim razmeram, v katere je zablrela pošiljatev blaga in oseb po železnici, da se sicer ne da ugovarjati, da splošno stanje avstrijskih železnic v tej dobi bira le vsled denarnih nasledkov in trgovinske krize in to več, nego vsako drugo podjetje kupčijsko ali obrtnijsko.

Iz mej vseh 48 železnic avstrijskih, ki imajo ustanovne zaloge več, nego 2500 milijonov, je samo 5 železničnih črt v največji dobi v stiski. Te železnice so: vorarlberška, ogersko-gališka, Albrechtova, ogersko-vzhodna in Prešov-tarnovska, o katerih se danes ne more še reči, bodo-li izplačale bodočni svoj kupon. Representujejo pa kapital 152-1 milijonov. Pri dveh drugih

železnic (severozapadna in ona iz Košice do Bohumina (Oderberg) neiznaša kupon celo obrest, ter reprezentuje 55 6 milijonov. Drugih 11 železnic, ki se je odpovedalo državne garancije, reprezentujejo 144-3 milijonov.

Ostalih 30 železnic nima nijednega uzroka dvomiti, da bi nemogle izplačati kupone. — „Frankfurter Aktionär“ pravi, da o Rudolfove železnici, kot o železnici še govorice nij, ker je le: veliko skladišče — južne železnice! Vsi naštetih uzroki imajo za posledek, da mej 48, so denes le 4 železnice, ki kurz svojih delnic drže nad pari!

Upadek kredita železničnega je uzročil največ, upadek avstrijske rente, ki je izgubila 2 1/2% proti avgust. kurzu.

Pomoč, ki bi pa v tem trenutju največ hasnila je: naj vlada izplača kupone teh železnic, ki same tega nemorejo učiniti, v popolnej vrednosti njihovej. Vsled te pomerno nevelike podpore bi se pak zasta-

vila panika in tujezemsko bi imelo zopet zupanje, da je vendar moč v Avstriji svoj kapital vaino uložiti. To bi bil sicer le prvi korak, kateremu bi morali nasledovati brzo drugi, o katerih tu ne bomo govorili.

Poslanje.

Poštnemu praktikantu g. Ahčinu in njegovemu tovarišu F., oziroma tudi slavnemu c. k. poštnemu vodstvu v Trstu.

Te dni prinesem list na pošto z naslovom „Sl. Naroda“. Tukajšnji poštni praktikant g. Ahčin je pa okolo pravil, da sem jaz pisal zoper njega in njegovega pajdaša.

Ker pa v listu nij bilo nič političnega in tudi ne osebnega, in ker nijsem nikomur pravil, kaj je v listu, zato spožnam, da je gospod Ahčin neresnico govoril.

Ali smejo poštni praktikanti okrog pripovedovati, kaj in kam kedo piše? Potem ne bomo smeli nikomur več pisati.

Mokronog, 5. nov. 1874. F. Š.

Tuji.

6. novembra: **Lehman** iz Grada. — Fula z družino iz Jaske.

Pri **Slonu**: Pišek iz Kočevja. — Malitič od sv. Ivana. — Novak iz Zagreba. — Kary iz Dunaja. — Hladik iz Šoteske. — Tohaver iz Kaniže.

Pri **Mallé**: Belya iz Dombovara. — Kraus iz Siofoka. — Woraček iz Lope lipe. — Kemenci iz Dunaja. — Dragovina iz Trsta. — Riki iz Bleda. — Kren iz Kočevja. — Milnar iz Dunaja. — Lakner iz Kočevja.

Pri **Zamorel**: Ernst iz Trsta.

Tržne cene

v Ljubljani 7. novembra t. l.

Pšenica 4 gld. 80 kr.; — reč 3 gld. 40 kr.; — ječmen 2 gld. 80 kr.; — oves 1 gld. 80 kr.; — ajda 2 gld. 70 kr.; — pros 2 gld. 80 kr.; — koruza — gld. — kr.; krompir 2 gld. 30 kr.; — fižol 5 gld. 20 kr.; masla funt — gld. 54 kr.; — mast — gld. 48 kr.; — špeh frišen — gld. 35 kr.; — špeh poveljen — gld. 42 kr.; jajce po 2 1/2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 30 kr.; — teletnine funt 27 kr.; svinjsko meso, funt 25 kr.; — svinjsko cent 1 gld. 25 kr.; — slame cent — gld. 75 kr.; — drva trda 6 gld. 70 kr.; — mehka 4 gld. 90 kr.
--

Dunajski borzi 7. novembra.

1860 drž. posojilo	109	80
Akcijske narodne banke	989	—
Kreditne akcije	236	25
London	110	—
Napol.	8	87
C. k. cekini	—	—
Srebro	104	40

Odpretje gostilnice.

Podpisani naznanja svojim p. t. gostom in prečastiti duhovščini, da je s 1. novembrom t. l.

„gostilnico pri Slonu“ (Hotel Elefant)

odprl. — Za dobra jedila in pijačo in sicer za dobro Kozlerjevo pivo, dobro dolensko vino itd. bode vedno skrbel.

Tudi se lahko abonira po najnižji ceni na jedila. Tukaj se tudi dekleta po najugodnejših pogojah kuhati uče.

Za obilno obiskovanje se priporoča v vsej udanosti

Janez Hafner,
restaurant.

(313—3)

Najnovije slovenske

F. Cimpermanove „Pisni“

obsegajoče 274 strani mali 80 se po 60 kr. dobivajo v sledečih bukvarnah: v Ljubljani Kleinmayr & Bamberg, Glonti, Klerr, Lercher, Till, „Narodna tiskarna“; v Gorici: K. Sochar; v Celovcu: Ed. Liegel; v Trstu: G. H. Schimpf; v Ptujem: W. Blanke; v Celju: K. Sochar; v Mariboru: „Narodna tiskarna“.

(148—12)

Došla naročila na gospoda

dr. J. G. Poppa,

c. k. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji, mesto, Bogenfasse št. 2.

Vaše blagorode! Prosim najujudneje, da mi pošljete še dvanajst sklenic Vaše izvrsne anatherinove ustne vode. Znesek je priložen.

Splošnovanjem

baronovka v. Matzahn, v. Almásy, v. Vollrathshof, Mecklenburg-Schwerin.

Čestiti gospod kolegi! Po srečnem poskusu z Vaso anatherinovo ustno vodo bi sedaj tudi še z Vašim mi tako tople priporočam zobnim plenbam poskusiti. Prosim, pošljite mi prijazno vendar en tui z vsem pripadajočim in povodom, kako se rabi. Znesek hote po postnem povzpetji spejeti. Vsemu blagorodu se kot kolega celo ndano priporoča

vojv. brunsviški telesni zdravnik, dvorni svetnik in prof.

dr. F. Hartig,

vitez itd. itd. v Eigenmarktu

Vaše blagorode! Prijazno sledi 5 gold. Blagoville zato mi pošliti po prvi pošti dve sklenice Vaše izvrsne anatherinove ustne vode in zobnega plenbama za samopobitranje olti zobov z navedbo, kako se rabi.

Splošnovanjem

Aleksander baron Wasilko,

v Berthomethu v Bukovini.

Zaloga: (21—4)

v Ljubljani pri Petrič in Pirknerji

— Jos. Karingerji — A. Krisperji —

— Eduard Mahru — Fer. Melh. Schmittu —

— E. Birschtu — L. Krisperji — Seb. Schannig —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

— L. Krisperji — V. Pihbergu — H. Herbstu —

Gabriel Piccoli, lekar „k angelju“ v Ljubljani, dunajska cesta,

priporoča slav. p. n. občinstvu sledeče uže občno znane zdravniške droge:

Anatherinova ustna voda in zobni prah. Od vsake zobne in ustne bolezni obvaruje vsakdanje rabljenje moje ustne vode in mojega zobnega prahu, kajti ta dva produkta služita osobito za to, da se ojači zobno meso, da se odpravi gobasto zobno meso, da se ohrani zdravi duh sape in naravna barva zob, da se zavarujejo pred kostnim jedenjem, pred zobnim kamenom, ki je zobni glazuri tako nevaren. **Cena flaše ustne vode 60 kr., škatlja zobnega prahu 40 kr.** (70—18)

Izleček iz Chine in Coke. Najboljši dozdej znani želodčni liker; pospeši cirkulacija, olajša prebavljivost, in podá različnim organom in členom nova moč in novo življenje. **Cena flaše 80 kr.**

Nezmotljivo sredstvo proti mrzlici, gotovo zdravi proti vsaki prenehalni bolezni. Uspeh mojega zdravila je pa izkušena istina, in vsak bolnik, ki bo sam na sebi to zdravilo poskusil, se bode vesel pričel, da je najkrepkejše in najgotovejše sredstvo zoper mrzlico mej vsemi dozdej znanimi. **Flaša košta 80 kr.**

Pravo norveško dorševo jetrno olje, naravnost iz Bergena v Norvegiji naročeno. Posebno se rabi to bergensko dorševo olje proti revmatičnim bolečinam, protinu, pred vsem pa proti škrofeljnom, proti sušici, kroničnim izpuščajem na koži in nervoznim bolečinam. **Cena originalne flaše 80 kr.**

Pravi Seidlitzevi prah, 1 tucat 70 kr.

Pravo borovniško žganje s soljo, 1 flaša 50 kr.

Pagliano-sirup iz Florence, 1 flaša 1 gold.

Voda lancasterske lilije. (Lancaster's Lily-Water.) Ta voda dá koži nenačejano belost in mehkost, jo obvaruje prezgodnih gub, ter naredi, da vidoma zginejo. Dalje se rabi, da se preženó pege in mozoli, in da ozdravi naglo poke, katere se naredé zaradi suše ali negladka. Z eno besedo, ta voda je pravi zaklad za toaleto, zaradi česar jo po pravici vse dame, katerim je za lepoto mari, visoko cenijo in rabijo. **Cena flaše 1 gld.**

Naročila zunaj Ljubljane na zgorej imenovane droge, kakor tudi na vse druge zdravila se, če mogoče z vračajočo se pošto proti poštnem povzetju izvršujejo. Stroške za embalažo in ekspedicijo itd. nagradijo gospodje komitenti.